

Kus života mezi pohlednicemi

Na letošní 19. červen připadá v naší rodině veliká sláva - devadesáté narozeniny mojí maminky Heleny Benešové. Do časopisu Filatelie o tom píšu proto, že mnoho let byla aktivní obchodnicí s filatelistickým zbožím, odkud ji zná mnoho sběratelů, má velké zásluhy o vznik Profilu, o záchranu časopisu Filatelie, a taky o moje působení v Poštovní filatelistické službě.

FRANTIŠEK BENEŠ

Své první poštovní známky jsem dostal na konci první třídy od dědečka. Zrovna jsme se přestěhovali z Pardubic do Prahy a já si díky nim našel první kamarády, taky začínající filatelisty. Dalším sběratelem v naší rodině byl můj tatínek, později filatelistický obchodník, publicista a znalec. Tehdy byl ovšem důstojníkem, a tak bylo přirozené, že jsme na výměnné schůzky chodili do Ústředního domu armády na kulatém náměstí v Dejvicích. Později jsme pak vyrážel dál, do Kotvy, k Novákům, do Smeček, na Žižkov, do Vysočan a kde všude se ještě tehdy scházeli sběratelé známek. Maminka ty naše časté absence doma trpělivě snášela, a když mi někdy scházela nějaká ta koruna na nákup známek, podpořila mě. Občanským povoláním byla učitelkou, ale já jsem chodil do jiné školy, a tím taky do jiného kroužku mladých filatelistů - ten u ní ve škole vedl můj tatínek, zatímco ten můj vedl jeho kolega, Antonín Oktábec (ve skvělé Ročence SČF, sestavené Josefem Běloubkem, jsem se po letech dočetl, že ten můj vedoucí kroužku byl současně předsedou Komise mládeže SČSF, což jsem tehdy nevěděl a on to nedával nijak najevo).

Mamince tedy nijak nevadil můj a tatínkův sběratelský zápal (i když to v mém případě bylo lecky na úkor školy) a naopak mě v zájmu o známky podporovala. Možná to bylo i tím, že jako učitelka doufala, že mi to pomůže v dějepisu, zeměpisu, přírodopisu a jazycích - a musím uznat, že měla pravdu. Asi největší zásluhu v mém filatelistickém životopisu si ale připsala před čtyřiceti lety, koncem roku 1983. Jako čerstvý absolvent Vysoké školy zemědělské jsem teprve hledal, kam se vrátím. Do praktického života jsem vstoupil jako redaktor ve Státním zemědělském nakladatelství, pak mě zlákal dokumentární film ve stejném oboru, začal jsem studovat FAMU a pracovat v Krátkém filmu Praha. Zájem o známky mě ale neopouštěl. Maminka to viděla a jednou večer mi přinesla inzerát vystřižený z novin. Pražský POFIS v něm hledal vedoucího obchodního oddělení. Mně bylo tehdy 28 let a právě se přehodila zásadní výhybka v mé životní dráze. Do POFISu mě totiž vzali, udělal jsem tu dokonce i jakousi kariéru, stal se nejprve spojovým, a o rok později i soudním znalcem, obnovil veřejné aukce a přispěl k jeho přeměně na samostatný státní podnik.

V roce 1989 jsem z POFISu odešel a spolu se skupinkou kolegů a přátel, a taky s oběma mými rodiči jsme založili spotřební družstvo PROFIL. Přišel Listopad, nestátní podnikání dostalo zelenou a my jsme jako družstvo během krátké doby měli v Praze sedm prodejen!

Jedné z nich, v Senovážné ulici, se ujali moji rodiče a stali se tak profesionály v oboru obchodu s poštovními známkami a souvisejícím zbožím. Vedli do té doby nevídaně široký sortiment odborné literatury, celistvosti, historické pohlednice a materiály z oboru poštovní historie. Dodnes se setkávám se sběrateli, kteří do té prodejny chodili a rádi na to vzpomínají.

Když jsme pak v roce 1993 otevřeli Dům filatelie v Klimentské ulici, rodiče se sem po čase také přestěhovali. Tatínek seděl se mnou v prodejně a vzal si na starost výkup a zpracování historických celistvostí, maminka měla svou prodejnu historických pohlednic v nedalekém Poštovním muzeu. Vedla ji řadu let, vlastně až do velké povodně na počátku tohoto století, kdy bylo muzeum zčásti zaplaveno. To už jí bylo kolem sedmdesáti, a tak odešla na odpočinek. Dál ale pomáhala tatínkovi v jeho badatelské a publicistické práci a starala se o něj, když těžce onemocněl. I po jeho odchodu na náš obor nezapomíná, je věrnou čtenářkou našeho časopisu, a i když s ní mluvím každý den, v polovině měsíce v našich rozmluvách nikdy nechybí opakovaný dotaz, kdy už konečně vyjde nové číslo Filatelie?

Čím jsem starší, tím víc si uvědomuju, jakou pravdu má teorie o efektu motýlích křídel - o tom, jak zdánlivě malé události mohou mít po čase nedozírný dopad. Co bych vlastně v životě dělal, kdyby mě před těmi čtyřiceti lety maminka nenasměrovala inzerátem do POFISu? Vznikl by vůbec PROFIL? Dům filatelie? Vycházel by náš časopis, na jehož vydávání počátkem 90. let už neměl SČF peníze? Vyšly by tři desítky knih a katalogů, jejichž jsem autorem? Napsal bych přes tisíc článků? Takových otázek bych samozřejmě mohl uvést víc a leccos z toho se netýká jen mne, ale vlastně i mnoha sběratelů. Je to však marné ptaní, věci se udály, jak se udály, a ruku na výhybce v té dávné rozhodující chvíli měla moje maminka.

Ted' je jí 90 let a já jí jako její syn za všechno děkuju. A především Ti, milá maminko, přeju hodně zdraví! FB

HB před Poštovním muzeem, kde vedla prodejnu historických pohlednic.